

# SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

## SZERKESZTŐSÉG:

Beliczey-ut 9. hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Nyílttérben egy sor közlési díja 50 fillér.  
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Felelős szerkesztő:

Ifj. ~~Krecsmárik~~ Endre.

## KIADÓHIVATAL:

Beliczey-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K.  
Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 20 fillér

## Választási mozgalmak tanulságai.

A községi képviselőtesti tagok választása lezajlott. Elkeseredett korteskedések tették zajossá nemcsak a választás napját, de a választást megelőző hetet is. Erősen politikai és szociális színezetű küzdelem volt ez. A nadrágos emberek egymás között viaskodtak s a földműves elem pedig valamennyi nadrágossal szemben akarta érvényesíteni hatalmi jogait. A különféle pártok által be nem folyásolt higadt szemlélő csekély értékű batrachomiomachiának látta ezt az egész tülekedést. Mert hisz a komoly fejlődésre való törekvés nagy, de nem, és mondhatnánk gyönyörű elvi küzdelmeket, harcokat szokott teremteni s a fejlődés körül támadó s a fejlődésre, haladásra irányuló közéleti mozgalmak

és harcok normális esetekben mindig nagybecsű kulturális eredményeket tudnak felmutatni. Sajnos azonban nálunk a közélet terén tapasztalható mozgalmasság és elevenség a legtöbb esetben értéktelen s erkölcsileg káros hatású személyeskedésekké fajul. Rendkívüli tanulságos jelenség ez Szarvason. Tanulságos pedig azért, mivel a személyi érdek ellentétekből származó áldatlan marakodások legdühösebben a legkorlátoltabb intelligenciájú elemek között ülnek vad, durva orgiát, Magasabb rendű, nem közepes műveltséggel bíró személyek képesek. Haladni, művelődni fejlődni csakis az az ember képes, aki állati önzését félreértve magasabb emberi szempontok szerint bírálja és segíti előmozdítani az emberi boldogulást. A műveletlen öseember doronggal ütötte agyon embertársát, a kultúremler azonban jóindulót, nemes egyetértéssel akar könnyebbséget s fejlődést

biztosítani embertársa számára. Amily érdekesítőnek, idegizgatónak tartották az érdekelt felek e községi képviselőtestületi tagválasztás küzdelmét, az elfogulatlan bíráló azonban unalmasabbnak s visszautasítóbbnak látta. Ilyes természetű választási tülekedések nálunk mindennaposak és privát érdekekre nagy jelentőségük lehetnek ugyan, de a köznek vajmi kevés haszna s talán inkább kára van ezekből. Még kisebb községek, sőt már falvak is tulszárnyalnak bennünket egészszséges örvendetesen szép fejlődésükkel, ez a visszamaradott, lomha nagyközség lustán szuszog magában s nyakig a feneketlen sárban s pokoli sötétségben, nem a legörvendetesebb közkerkölciségi viszonyok közepett cammog leghátul s meg-megáll s szunyókál s majd megint egy csigalépést tesz időre nyavalyás kinnal, csapni való, haszontalan lustasággal. Kíváncsiak vagyunk, hogy a községet meg-

## TÁRCA.

### Egy pesti úr szarvasi tapasztalatai.

— Borús történet rövid sorokba szedve. —

Szarvas városában minap jártam-keltem,  
S a síkos járdákon hol álltam, hol estem,  
Hallgattam nyögését sok számár diáknak  
Kövék szekundákat ahogy javítának  
S dühös harcra kéltem ötszáz poloskával,  
Kiket ingyen kaptam a vendégszobával  
Igy végére járván minden földi jónak  
Respektáltam jogát a morgó gyomornak.  
Őt-hat tanbetyárral ott a sarokszélen  
Lakomára gyüllünk Lamperth éttermében.  
Az volt ám rostélyos! Azt a kutyafáját!  
Soha nem felejttem szagos foghagymáját!  
A nyúlzúgi mászlás csúszott is utána,  
Boldogan dörmögött tőle János bátya  
S a nagy dinom-dánom talán most is tartna,  
Ha a vicinális Pestre nem vitt volna.  
A pompás foghagymást igazán sajnálom,  
De hát júniusig magamat ajánlom!

### Nagy hangon egyre . . .

Nagy hangon egyre prédikálom:  
Szabadon élni a világon,  
Szabadon, tisztán önmagunknak . . .  
És kacagunk, míg mások sirnak.  
A míg e bölcs tant hirdetem,  
Egy ifju s lányka megy mellettem,  
Egymásra néznek hosszan-mélyen. . .  
S esütörtököt mond bölcsességem.



### Hangok az éjben.

Néma csendnek édes álmán,  
Csillagfényes éjfélen,  
Valami bus zsongás támad  
Varázs daltól ihletten. . .

Félatomban elhallgatom  
A legszebb melódiát:  
Vágyó szívek gyötrelmeit,  
Tépett szívek panaszát.  
Végezte minden dalnak  
Egy suhogó gyászfétyöl. . .  
Reám borul gyöttrő álom  
Késő éji órákon.

Zéró.



### Pár szó a szociológiáról és irányairól.

Irta. ifj. REITTER FERENCZ.

Minden kísérleti tudománynak alapja a kutatás tárgyának pontos körülhatárolása. Durkheim hangsúlyozza legelőször ennek a tételnek cardinális fontosságát a társadalmi tudományok terén és így válik a modern

## Karácsonyi és újévi ajándékoknak való tárgyak megérkeztek

Sámuel Adolf könyv- és papirkereskedésében.

A karácsonyi ünnepekre  
vásárlásra ajánlja

Perczel János  
ezukrász

karácsonyára való diszes  
cukorkáit és a legfinomabb  
teasüteményeit.

illető igazi kulturális élet szellője hány évszázad múlva fog megindulni Szarvas utcáin?

K.

## A képviselőtestületi tagok választásának eredménye.

Az izgalmas napoknak vége. Hét-főn megtörtént a nagy küzdelmek által megelőzött községi képviselőtestületi tagválasztás. Az új lista készen áll. Meddő bölcselkedéssel, elfogult vagy elfogulatlan megjegyzésekkel nem akarjuk untatni olvasóinkat s tisztán csak annak az igaz óhajunknak adunk kifejezést, bárha az új városatyák magasabbrendű érdekek feltétlen tiszteletét tartva szem előtt, mindnyájan arra törekednének, hogy községünk siralmas hátramaradottságát felváltaná az annyira szükséges egészséges haladás. A fejlődést csakis arratermetű, alkalmas kulturemberek képesek előmozdítani. Legyenek ezek az új városatyák mindnyájan ily kulturérzékű egyének s mutassák meg tettel is azt, a mit ajkuk hirdet; ne csak akarjanak, de tudjanak is eredményesen munkálkodni. Nem az az igazi dicsőség, ha egyikpárt örömujjongva hirdetheti a másik párt legyürését; igazi győzedelmet csakis komoly, önzéstől ment, a köz boldogulását elősegítő munkával érhetni el. Erre törekedjen minden városatyá. A választás eredménye következő:

I. ker. Benka Gyula. II. ker.

Borgulya Pál. III. ker. Bárány Béla. IV. ker. Kita András. V. ker. Czesznak János. VI. ker. Szrnka Mihály. VII. ker. Schreiber Lipót. VIII. ker. Sterbetz Gábor. IX. ker. Faragó Mór. X. ker. Simon András.

Az új városatyák bizonyára nem veszik rossz néven, ha közülök különösen is kiemeljük Benka Gyula ny. igazgatót, mint a ki a mi társadalmi életünknek nemcsak legrégebb, de egyik legértékesebb tagja is. Bölcsesége és tudása sokak fölött kimagasló s becsületes, puritán jelleme teljes garancia nemes tisztének betöltését illetőleg. A közélet tevékeny tagja Dr. Faragó Mór orvos is, szintén sokatérő ember a közügyek intézése körül. A többiek között is találunk nem egy jóhangzású nevet.

Krónikás.

## H I R E K.

— **Halálozás.** A polgári leányiskola egyik legderekabb tanítványa, Raksa Teréz az elmúlt héten súlyos betegség után jobblétre szenderült. A szorgalmas leányka szomorú halála szüleinek végtelen fájdalmat, kis barátainak pedig megsiratni való, bus emléket hagyott hátra. Temetésén igaz részvétellel könnyezte meg mindenki a ártatlan, jó lánykát, kinek életét oly hamar vágta ketté a könyörületet nem ismerő kegyetlen halál. Nyugodjék békében korán megásott, kicsiny sirjában!

— **Vizsgálatok.** A helybeli ág. h. ev. tanítóképzőben f. hó 12-én folytak le a pót-és javító képesítői vizsgálatok. A vizsgáló bizottság egyházi elnöke, mint püspökhelyettesítő, Zvarinyi János ág. h. ev. lelkész volt, a kormány képviselőjében pedig Dr. Tolnay Vilmos fővárosi tanár és kiváló nyelvtudós jelent meg miniszteri biztos minőségben. A teljes vizsgálatot tevő három növendék közül kettő levizsgázott, egy pedig a vizsgálat megismétlésére utasított. Három növendék javító képesítői vizsgát tett, mind három sikerrel. A rendkívüli rokonszenves jeles miniszteri biztos s az elnök tiszteletére a képző tanári kara társasvacsorát rendezett, melyen meleg és lelkes ünneplésben részesítették úgy a kormány képviselőjeként szereplő kiváló fővárosi tudóst mint a vizsgálat elnökét, a humánus lelkű Zvarinyi Jánost. A miniszteri biztos nagy meglepedéssel nyilatkozott a tan. képző ifjú tanári karának buzgó és szép eredményű munkásságáról s a tanítóképző évről-évre tapasztalható öröndetes fejlődéséről.

— **A törvényszéki elnök a községekhez.** Gálbori József a gyulai kir. törvényszék elnöke körlevelet intézett vármegyénk összes községeihez, amelyben az előjáróságot felszólítja arra vonatkozólag, hogy az esküdtbírószágba való részvételre jogosultak névsorát sokkal pontosabban állítsák össze a jövőben, mint a múltban, mert azt tapasztalta, hogy az esküdt névsorából sok közszereplő egyén neve kimaradt.

zociológiának, amely már teljesen természettudományos alapon folytatja vizsgálódásait, hogy kutatás tárgyává csak a jelenségnek egy bizonyos közös jellemvonások által előre meghatározott körét szabad tenni s be kell vonni ebbe a kutatásba az összes összes jelenségeket, melyek a meghatározás keretébe belefoglalhatók. Mert a modern szociológiát a régitől csak a problémák feltevésének módja különbözteti meg. A társadalom a természet egyik darabja lett. Valamikor az egész világ a természeten kívül állott: emberi és isteni akaratok önkényében csak a nem kevésbé önkényes teleologia világa volt a döntő — a szabadakarat s az isteni gondviselés kifürkészhetlen végszűrője. Lassacskán az egész világ a természet uralma alá került s csak a társadalom maradt még terra libera. Nos! és a szociológia most beiktatja a természet rendjébe. Mikor ezt teszi, azonnal jelentkeznek feladatai is: felkutatni a jelenségek ezen körének törvényszerűségeit. Célja a társadalmi élet kauzális rendjét megállapítani, összefűzni az okok és okozatok láncszemeit a társadalmi történések szükségszerű folyamataivá, mindig avval a legvégső gondolattal,

hogy számtalan, ezer és ezer ilyen felvétel útján eljuthasson azon elemibb és végső törvényhez, mely uralja a szociális processust.

A szociológia régebbi iskoláinak felfogásában a társadalom még az egyes autonóm emberek valamelyes compromissuma s a kutatás homlokterében az izolált individuum áll, akinek lelki mivelté megvilágítja a „társadalom lelké“-t is, a szociális cselekvések pszichológiai rugóit. Nem durva, rosszakaratu egyszerűsítés ezen a ponton azt állítani, hogy így állván a helyzet a kollektív lélektan hasznát bátran nulláre redukálhatjuk és negligálhatjuk, mint felesleges erőpocsékolást, mert az egyéni lélektan teljesen elegendő a szociológusnak az üdvösséghez. És ha Sombart szerint nem más a történelem, mint „az abrakban való részesedésért vagy az abrakolás sorrendjéért folyó harc földünkön“ és ha Ward, az amerikai szociológus a történelem mozgatóját tisztán az érdekekben látja, méltán hivatkozhatik de Bonarra, hogy „csak az összességek képesek nagy, érdekmentes tettekre“. . . Egész bizonyos, hogy nem az érdek vezette a tömegeket annyi háboruban, amelyeknek céljai

legtöbbször felfoghatatlanok voltak értelmük számára és amelyekben oly könnyen engedték magukat legyilkolni, mint a vadász tükré által hipnotizált pacsirta.“ Ami más szóval azt jelenti, hogy a társadalmi élet általában, minden életnyilvánulásában, sui generis lélektani tüneményeket hoz létre. A társadalom egy élő realitás nem absztrakciósan, nem metaforice, de a szó legpozitívabb értelmében. És itt nem azonosítjuk nézetünket az organikus iskola tanításával, mely szerint a társadalom organismus, még akkor se, ha cöcedálják, hogy „társadalmi organismus“, nem „biológiai organismus“ Spencernek szintetikus filozófiájából ered szociológiai híres mottója; „Society is not a manufacture ont an evolution.“ (A társadalom [nem gyártmány, hanem fejlődés.] Bármi legyen is a társadalom illetően magyarázatának sorsa, kétségtelennek látszik, hogy a társadalom kulcsa a szociológia és biológia mesgyéjén van elrejtve és a szociológia minden újabb eredménye megerősíti azt a feltevést, hogy a társadalom élőtest olyan értelemben, hogy nem pusztán összeállt az alkotó egyéneknek, hanem azok között olyan féle, de nem olyan összefügg-

— **Ki lesz Békésvármegye főispánja?** Nagy érdeklődéssel várják megyszerte az új főispán kinevezését. A lázas kíváncsiságot azzal akarják némileg kielégíteni, hogy különféle kombinációkkal szórakoztatják a türelmetleneket. Szóbeszéd tárgyát képezi jelenleg az a híresztelés, hogy csaknem biztosra vehető első sorban gróf Bolza Géza, második helyen pedig gróf Wenckheim László személye. Remélhetőleg rövid idő választ el bennünket attól, hogy kombinációk helyett való tényekkel állhassunk szemben.

— **A Szarvasi Leányegyesület** 1911. év január hóban 1. kor. belépő díjjal Tarsas délután-t rendez. Az esetleges jövedelmet a virág kiállítás rendezésének költségeire fordítja az egyesület.

— **Felolvasás.** Ma délután 4 órakor az ipariskolában felolvasást tart Molnár János ev. tanító az élelmi szerek hamisításáról. A felolvasáson bárki részt vehet, teljesen ingyen.

— **Mulatság.** A szarvasi nőegylet vízkereszt napján kedélyes táncmulatságot fog rendezni, melyen különféle táncok kerülnek bemutatásra, azonkívül érdekes élőképek fogják gyönyörködtetni a jelenlevőket. Ugy a táncban, mint az élőképekben a szarvasi lányok színe-java fog közreműködni.

— **Tanítók értekezlete.** A szarvasi helyi tanító-egyesület ma délelőtt 10 órakor, az ipariskola tantermében értekezletet tart. Előadók: 1. Kürtösi József. A „népiskolai rovar-

gyűjteményekről. 2. Molnár Jenő „Természettani kísérletezések a népiskolában. 3. Rohony Pál „A selyemhernyó tenyésztéséről.“

— **A mozi távozása.** A sok érdekes és tanulságos előadások véget értek. A gazdag és tartalmas műsor darabjai közül legnagyobb hatást az urániaszerű előadások értek el s ezek közül is főleg a „Francia forradalom“ és „A föld története“ arattak különösen nagy sikert s főleg a utóbbit kétszer is megismételték s kedden ifjusági előadásként került a délutáni műsorba. Az utolsó előadás csütörtök este volt, színiere került „Napoleon“ története s tekintélyes számú hallgatóságnak szerzett hasznos élvezetet ezen értékes uránidarab. A távozó Lifka bioskop igazgatóságától a legmelegebb elismerés hangján vehelünk búcsút s min-taszerűen felszerelt bioskopjukat bármikor szívesen fogja viszontlátni a szarvasi közönség.

— **A kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósági ülése.** A gyulai kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága csütörtökön a kerületi pénztár helyiségében ülés tartott, amely egy igen fontos és az egész vármegyét érdeklő kérdéssel is foglalkozott, s amely nem más, mint a központnak Gyuláról Csabára való áthelyezése. Az igazgatóság tagjainak nagyrésze ugyanis elhatározta, hogy az adminisztráció intenzívebb keresztülvitele céljából sokkal helyesebb lesz, ha a gyulai közpoutot, amely vasuti fekvése miatt is nehezen megközelíthető Bé-

kécsabára helyezik át. Az igazgatóság nagy többsége Csaba mellett foglalt állást. Ekkor a gyulaiak arra kérték az igazgatóságot, hogy 48 órai megfontolási időt adjanak nekik a fontos kérdés elbírálására. a gyűlés folytatásán azután az igazgatóság nagy szótöbbséggel kimondotta azt, hogy célszerűségi okokból szükségesnek látja a kerületi központot Gyuláról Csabára áthelyezni. E határozatot terjedelmes indokolással felterjesztették az országos betegsegélyző pénztár igazgatóságához.

— **Vallástanári állás betöltése.** A szarvasi főgymnásiumnál Melis János vallástanár elmozdítása következtében a vallástanári állásra pályázatot hirdetett a gymnásium intéző bizottsága. A pályázatok felett való döntés dec. hó 14-én délelőtt történt. A pályázók közül egyhangulag Mendöl Lajos nagyszénási lelkész választották meg, mint aki majd nem két éven át közmegelegedésre töltötte be ideiglenesen a főgymnásiumnál a vallástanári állást. A kiváló egyházi szónok és jeles professzor megválasztása által a főgymnásium tanuló ifjúságának vallás erkölcsi fejlődése erős kezekbe tétetett le s protestáns egyházunk örömmel üdvözölheti a derék paptanárt új és magasabb munkakörében.

— **Elhunyt albiró.** Dimák István Nagyszénás községnek 9 év óta albirója, e hó 5-én 69 éves korában elhunyt.

— **Távozó lelkész.** Okályi Adolf az orosházi evang. egyház harmadik

gések vannak, aminőket az élőlények sejtjei közt tapasztalhatunk.

A dolgok pozitív rendje után kutató gondolkodók kritikailag jobban vértezett szellemét nem elégitetik ki sem a lélektani iskola bizonytalanságai, sem az organikus megsejtésnek az epigonok képében sokszor sokszor csak nyers analógiákban kimerülő terméketlensége. Mindinkább az érdeklődés központjába tódulnak a Darwin nevéhez fűződő biológiai vizsgálatok, amelyek bár nem szociológiai természetűek, mert alanyok az egyén s a társadalmi vizsgálódások objektuma ekkor már többnyire maga a társadalom, mégis a biológiai factorok a szociológiában hatalmasan megtermékenyítik a tudomány rendszerét. Felismerik a társadalmi átöröklés törvényét, amely azt jelenti, hogy „az emberi társadalomban a biológiai átöröklés fontossága háttérbe szorul a sui generis társadalmi átöröklés mellett. . . Az emberi ész biológiai fejlődésénél fontosabb tényező a társadalmi átöröklés, mely szerint az emberi tevékenységek erejét és képességét első sorban az azokat körülvevő és nemzedékről—nemzedékre átöröklött kultúra határozza meg. . . Minden európai ember

tevékenysége megszázsorozódik vagy megszerződik eredményében ama kulturális eszközök segítségével, amelyekbe beleszületett.“ (Jászi O.)

A biológiai kutatások által megtermékenyített szociológiai talajból sarjadott ki a Bagehot által kezdeményezett s a rendszer teljes kifejtését Gumplovicznál elérő Rassenkampf (fajok harca). Ebben gyökeredzik legmélyebben a társadalom fejlődése. A hadi képesség és felszereltség egyre nagyobb jelentőségű lesz a társadalmak létért való küzdelmében. A nagy kulturálmok mind par excellence katonálmok. A Spencer által megfigyelt békés népek mind a kultúra alacsony fokán élnek. Így vonul be a történelmi folyamatba, mint egy biológiai alapmomentum a: háboru s az osztályképződés harcias eredete mind szélesebb alapon nyer alkalmazást.

A történelem materializmus társadalmi vonatkozásában a társadalom már élő realitás és a haladásnak egyetlen kuforrása — a gazdaság

A társadalommi nem lehet kezét fogni, az egyéneket igen. Így illusztrálja Loria tulságosan durva plaszticitással az egyén

és társadalom különbségét. De helyesen jegyzi ma ide vonatkozólag Jászi Oszkár: „a társadalom nem kisebb realitás, mint az egyén és ma szomorúan nézne ki a természettudomány, ha azt a kézjegyzési criteriumot alkalmazta volna a fizikai jelenségek realitásának megmérésénél. Pedig „a közvetlenül érzett tényekkel ellentétes feltevéseken nyugszik a mai egész objektív tudományunk (Pikler: Az objektív létben való hit lélektana). Az emberek azt kizsík, hogy mivel általuk jön létre a társadalom, összeségük a szociális történelmi folyamból ismerik a társadalmi életet és minden különös tanulmányozás nélkül is, helyes felogásuk van a társadalom fejlődéséről. Pedig a gazdasági, vallási, történelmi erők, a csupa élő, parancsoló realitások, napról-napra determinálják az egyéneket, úgy mint a nagyobb csoportokat.

Ez alapon mondja Durkheim (itt vagyunk megint a legutolsó fázisnál) a kényszer-t a társadalmi tények karakterisztikumának, amely azokat, az emberek pusztán individuális cselekvéseitől megkülönbözteti. „Születik egy gyermek. Milyen gyöngye és tehetetlen realitás ez a történelmi és

lelkésze megváltik állásától. A pozsonyi egyház hívta meg lelkipásztorául a kitűnő egyházi szónokot, aki állását legközelebb elfoglalja. Megüresedett állása betöltésére már megindultak a kombinációk. Legtöbb reménye van Horémusz Pál nagyszentmiklósi lelkésznek, kit szintén meghívás útján óhajtának megnyerni. Kivüle Csermák Elemér szentetornyai lelkésznek is szép kilátásai vannak.

— **Orvosgyűlés.** A Békésvármegyei orvosszövetség szerdán, dec. 14-én d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart Orosházán az Alföld szálloda nagytermében.

— **Érdekes szindarab.** Likerecz György csabai munkás egy rövidebb népszínművet írt Toncsi Bandi címmel. A munkásember 3 elemi iskolát végzett, a helyesírás szabályait nem ismeri, a magyar nyelvet nem bírja, de ha tárgyilagos szemmel bíráljuk munkáját, akkor sok dicséretet érdemel, mert a darab meséje kerekded, a szinpadai technika követelményeit szem előtt tartja, ha ösztönszerűleg is. Sőt a párbeszéd is elevenek, színesek. A darab igazán megérdemelné, hogy egy íróember átsimítsa Likerecz György, csabai születésű földmunkás, aki mikor munkájától elfáradva haza érkezett, akkor foglalkozott szindarabja megírásával.

— **A Sz. T. A. C. mulatsága** A sikerültnek ígérkező Szarvasi Torna és Athletikai Klub táncmulatsága tegnap este volt az Árpád szállóban. A gondosan előkészített s fényes táncmulatság lefolyásáról lapunk legközelebbi számában referálunk.

gazdasági erők irtózatossá válásával szemben! Itt érthetjük meg a szociológia végső tendenciáját: kifürkészni a társ. determinizmus végtelenül szétágazó folyamatát minden legapróbb részében, megállapítani az összes társadalmi tények kölcsönhatását, mert csak így remélhetjük, hogy ez a tarkabarka történet egyszerre csak mint egységes természet-törvény fog kibontakozni a mi szemünk előtt s besorozhatjuk a társadalmat a legpozitívabb alapon a természet világába, ahol ma még csak a biológia vagy a mechanika vívták ki megillető helyeiket. A társadalom nem organismus, nem az egyesek cselekvésének complexuma, hanem egy új realitás, amelynek sui generis törvényei vannak, az életnek egy új formája, amelyet a zoológusok nem ösmernek, egy természet-darab, része, szerves eleme a kosmosnak.



— **Brutalitás.** A múlt hét keddjén V. J. helybeli kereskedőnk édes atyja vidáman borozgatott a Wéber féle vendéglőben, állítólag tejeles száju diáknépséggel. Vig kedve nem tetszett egy durva, nyers parazstembernek, aki gorombán kilökte az utcára a szerencsétlen öreget. A magas lépcsőről alázuhanva, oly súlyos zuzódást szenvedett, hogy rövid szenvedés után kimúlt. E halált okozó súlyos testi sértés a legpéldásabb büntetéssel kell, hogy sújtassék, különben gombamódra fognak elszaporodni az ilyen halálos kimenetelű brutalitások.

— **Szilveszter estély.** Az izr. Nőegylet eecember 31-én az Árpád disztermében szilveszter estélyt rendez, Az estélyt rendező vigalmi bizottság ma délután értekezletet tart. Az értekezleten meg fogják beszélni, hogyan rendezzék meg ezt a nagyszabású és mindenben az előző évek fényéhez hasonlónak ígérkező estélyt. Az estély valószínűleg társas vacsorával lesz egybekötve.

— **Ovodai ünnepélyek.** A községi ovodákban a karácsonyfaünnepélyek csütörtökön, dec. 22-én délután 2 órakor tartatnak. Az I. ker. ovodában betegség miatt nem lesz ünnepély.

— **A szarvasi nőegylet** f. hó 28-án szerdán fél 9 órakor tea estélyt rendez a Caszinó helyiségeiben. Belépti, tea hozzávalóval 1 k, 60 fill. A meghívók a napokban szétküldtetnek. Az estély iránt már most is nagy érdeklődés s van kilátás rá, hogy a résztvevők kitűnően fognak mulatni.

— **Tavaszbredése.** A meletrológusok iszonyu zavarban vannak. A szőlőkben gyönyörűen virágozik a százszor szép s vagy langyos eső hull alá, vagy nyájas, enyhe tavaszi nap mosolyog a hűledező időjósokra. Se hó, se szánut, se jég. A mogorva bakteriológusok aggodalmas arccal figyelik a kacérkodó természetet s rettegve gondolnak ilyen tél után a tavaszra, mivel a fenyegető kolera veszedelmes vehementiával támadhat a tavaszt dicsőítő, hozsannát zengő jámbor emberekre.

— **Vásár.** Ez a mi karácsony előtti vásárunk igazán stílszerű időt kapott. Gyönyörű locs-pocs, valószínű nyakig sár. Az állatvásár a hasított körműeknek a ragály miatt való távolmaradása miatt egyoldalú és mérsékeltlen élénk volt. A kirakodó vásár cikkei, tekintettel a közelgő karácsonyi ünnepekre, igen forgalmas képet mu-

tatott s főleg a luxus cikkek s ajándéku olka' mas tárgyak iránt mutatkozik erős kereslet. A Jézuska valószínűleg a vásárosokhoz kopogtatott be lelegebb.

— **Gádoros község** november 30 iki közgyűlésében Kiss Ferenc okl. jegyzőt választotta meg segédjegyzővé.

— **Elszámolás.** A Szarvasi Leányegyesület Irodalmi délutánjának bevétele: 438 kor. Kiadása: 664 kor. volt. Felülfizettek a következők: Schwartz Gyula 20 k., Trébics Miksa 10 k., Fetzler József 5 k., Ponyiczky Györgyné 3 k. Bolza Géza gróf Zahoray Jozsef, Szivák Pál, Diószeghy Tibor báró 2—2 kor. Jegymegváltás címen: Bolza Pál gróf 3róf 38 kor. és özv. Holéczy Gusztávné 5 koronát. A kiadások fedezéséne 300 koronát járult hozzá gróf Bolza Pálné, a Leányegyesület nagyműveltségű védő asszonya. A jótékony célra felülfizetésből 74 korona jutott. A rendezőség.

— **Ipariskolai szünidő.** Az iparostanonciskolában a kárácsonyi szünidő, tekintettel a népszámlálásra, 1910. dec. 24-től 1911. jan. 6-ig trst. Szombaton január 7-én a második osztályban már tanítás lesz. Kéretnek az iparosok és kereskedők, hogy az első harmadra vonatkozó értesítést az ellenőrző könyvecskében láttamozzák.

— **Betörés.** Balázs György, Hicz János és Jelen János szarvasi suhancok megkivánták az inycsiklandó cukorkákat s a kirakat ablaküvegén keresztül csillogó tekintettel szemlélgették azokat Kallós fűszeresnél. Egy gondolat bántá őket, nevezetesen az, hogy azok a csábító cukorkák meghuzódhatnának esetleg az ő zsebükben is. F. hó 11-én éjjel szépen kifeszítették a kirakatot s a cukrot más egyéb tárgyakkal el emelték. A zord rendőr azonban nyakoncsipte a jeles ifjakat s az édes cukorból keserű pohár lett. Nagyon kapós azonban Kallós ur portékája, mert a következő éjjel már újabb látogatók jelentkeztek. Más izlésű fickók, mivel inkább a porcellántárgyakat markolták össze. Az ügyetlen tacsokkat még a helyszínén lefűlelte az alapos tenyerű rendőrség.

— **Orosházán tisztviselő-telep létesül.** Orosháza rohamos léptekkel halad a fejlődés útján. Életrealóságának újabb bizonyítéka az, hogy a községi, megyei és állami tisztviselők a lakbérzúszások megtörésére s olcsó és alkalmas lakásépítés megvalósítása

céljából szövetkeztek s elhatározták, hogy tisztviselői telepet létesítenek. A mozgalom vezetői lelkes és ügybuzgó munkálkodása folytán már eddig 62 tisztviselő jelentkezett. A telep létesítése úgy történik, hogy egy pénztintézet finanszírozása mellett mindazok a tisztviselők, akik lakbérjárulékot kapnak, a járulékok lekötése mellett amortizációk kölcsönt kapnak a házak felépítésére. A feltételek nagyon kedvezők s úgy látszik, hogy a tervbe vett telep már csak azért is sikerülni fog, mert Orosháza község képviselő-testülete a mozgalom sikerében, a község fejlődését látja s a telek átengedésben is a legmesszebb menő kedvezményben részesíti a község tisztviselőit.

— **Uj rend a vonatokba való beszállásnál.** Az államvasutak elnöksége a személyforgalom gyorsabb lebonyolítása érdekében rendeletet bocsátott ki az állomásfőnökségekhez, melyben a vonatok menetrend szerint való közlekedésének megkönnyítése és a késés apasztása érdekében elrendeli, hogy a be- és kiszállásnál csakis az egyik bejáró ajtót szabad igénybe venni, még pedig a főlészállásnál az első, a kiszállásnál pedig a hátsó ajtót úgy, hogy a fel- és leszálló utasok egymással ne találkozzanak, vagyis egymást a fel- és leszállásban ne akadályozzák, ami mindig idővesztéssel jár. A rendelet mindjárt életbe is lép, amire figyelmessé tesszük az utazó közönséget.

— **A ki hashajtók** használatára van utalva, gyakran nemcsak sikertelenül próbálja a sok lármával dicséret különböző hashajtókészítményeket, hanem sokszor újabb bajokat is szerez általuk. Ezért különösen fontos a hashajtószerek gondos és óvatos kiválasztása. A székesfevárosi Szent Rókus-kórház főorvosai már egy emberöltővel ezelőtt megállapították, hogy a természetes FERENCZ JÓZSEF-keserűviz rendkívül kedvező vegyalkatrészeinél fogva nemcsak könnyen bevehető, hanem a többi keserű-gyógyvizekhez képest kisebb mennyiség bevétele után még rövidebb idő alatt hoz kedvező eredményt, mint azok. Ezért mint igen hatásos hashajtót a Ferencz József-vizet kiválóan ajánlják. Az olyan helyeken, ahol az ásványvizkereskedésekben valódi Ferencz József-keserűviz nincs raktáron, legjobb a rendelést egyenesen a Ferencz József-források szétküldési-igazgatóságához Budapestre intézni.

## Közmívelődés.

Örömmel kell konstatálnunk azt, hogy az őszi illetve téli idény beálltával élénk kulturális élet kezd felpetülni Szarvason s a sok közmívelődési előadások szükségessé teszik egy új rovat megnyitását. Nagyon elkelne, ha a sok társadalmi fogyatkozást legalább egy kis szellemi előrehaladás ellensúlyozhatná, természetesen nem szezonzerűen, de állandó tevékenységgel. Csakis a szellemi élet komoly fejlesztése olthatja belénk a kor által megkívánt fejlődés iránti érzékét.

Az elmúlt vasárnap folyt le a leányegyesület „Irodalmi délutánja.” Szép számú és előkelő közönség gyűlt egybe, az tagadhatalan, de mi mégis azt öhajtottuk volna, ha egy ilyen magas színvonalú szellemi élvezetnek többen lettek volna részei. A megjelentek sokat gyönyörködtek a tartalmas program élvezetesebbül-élvezetesebb számaiban. Nil mély érzésű érdekes novellája meleg tapsokat aratott. Hasonlóképen Harsányi Kálmán csinos versei is nagyon tetszettek, melyek közül különösen „Kató néni” gyakorolt mély hatást a hallgatóságra. Basilides Mária rendkívüli kellemes énekszámait művészi élvezetet nyújtottak a megjelenteknek s precízül illeszkedett énekéhez Szenkár Jenő karmester ügyes zongorakiséréte. Frenetikus hatást ért el Gaál Mózes nagyszerű előadása. Ez az ember valósággal művésze az élvezetes előadásnak. Az egész műsor lefolyása zavartalan és nagyszerű volt. A leányegyesület legközelebbi előadásán Nikelszky Zoltán tan. kép. igazgató fog felolvasni a „magyar zene történeti fejlődése” címen. Az érdekesnek ígérkező előadás urániaszerű lesz s bizonyára nemes szórakozást nyújtana a megjelenő közönségnek.

Ugyancsak az elmúlt vasárnap tartotta a Szabad Lyceum második előadását, szokatlanul nagy érdeklődés mellett. Az előadói terem teljesen megtelt s mindvégig nagy figyelemmel hallgatták a lyceum elnökének tanulságos előadását a „Vad népek” szokásairól. Ugy Hencély Margitka jól átértzett szavaiata, mint Márz Ilonka felette hatásos, kedves szavaiata nagyon tetszettek. Liska Mihály énekszámait viharos tapsot arattak s minden énekszámát szerették többször megújrazeni. Vajday Ilonka ügyes cimbalomjátékát már ismeri a közönség. Bevétel 16 kor. 70 fillér volt.

Ma este tánccal egybekötött előadást rendez a Szabad Lyceum. A családi jellegű, nagyon kedélyesnek ígérkező ünnepély este fél 8 órakor kezdődik. Az előadás színhelye Roszjarovitz János táncterme lesz. Belépti díj személyenként 60 fillér. A sokat ígérő, gazdag műsor következő: 1. Szavai: Földes Miksa. 2. Cimbalmoz Márz Elvira. 3. A gyermek öröklött és szerzett rossz szokásai. Irta és felolvassa: Rohoska Jenő tanító. 5. Szavai: Krecsmárik Margitka. 6. Énekel: Liska Mihály Rohoska Jenő harmoniumkiséréte mellett. 7. Befejezésül cimbalmon játszik Vajday Ilonka. E családi jellegű felolvasó-estélyek rendkívül alkalmasak a kulturális célok megvalósítása mellett különösen a társadalmi összetartozandóság lanya érzésének erősítésére. Ebben nyer világos kifejezést a Szabad

Lyceum kultursociális nagy jelentősége. Különben a rendes előadások mellett tervbe vette a helybeli Szabad Lyceum azt is, hogy közbe-közbe vallásos és hazafias délutánokat fog tartani.

Dec 11-én este az Árpád-szállóban Király Pál felolvasásával kapcsolatban a „Világvárosok bünei” címen nagyon érdekes és népes előadás volt.

### SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Z. Versét jelen számunkhoz közreadjuk. További munkásságát reméljük.

K. László. A magyar-utcai rablótámadás leírása igen sikerült. A magyarádi gyögybor gyanánt is alkalmazható, szintugy a burgundi vörös is. A karácsonyi viszontlátásig is üdvözet.

C. Endre. Szíves soraid megkaptam. A lap csekély terjedelme tette szükségessé a közlemények megkurtítását. Mindannak dacára, mint magad is elismered, a tartalom nem szenvedett különös csorbát. Legutóbbi közleményed kalonás ízét némileg javítani kell

## Nyilt-tér. \*)

### Köszönetnyilvánítás!

Mindazok, kik szegény jó leánykánk végső tisztességén jelenlétükkel szívünk kimondhatatlan fájdalmát enyhíteni iparkodtak, fogadják a mi megtört szívünk leghálásabb köszönetét.

Szarvas, 1910. dec. 18.

Raksa György és neje.

\*) Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

## TUDNIVALÓK

Az 1910. évi VIII. t.-cz. értelmében az 1910. évi december hó 31-iki állapot szerint végrehajtandó népszámlálásról.

### I. A népszámlálás célja.

A népszámlálás célja az egész országnak, valamint az ország egyes vármegyéinek, városainak és községeinek lélekszámát megállapítani s a népességnek mindazon viszonyait számba venni, amelyek akár gazdasági, akár nemzeti és társadalmi, vagy bármely más közszempontból fontossággal bírnak és amelyekre ugy a törvényhozásnak és a kormánynak, valamint a megyei, városi és községi közigazgatásnak, sőt magának a társadalomnak is a közjólét és közmivveltség előmozdítására irányuló tevékenységhez mellőzhetetlen szüksége van.

Ennélfogva minden egyes polgárnak nemcsak törvényes és hazafias kötelessége a népszámlálási munkálatnak sikerességét töreltelhetőleg előmozdítani, hanem egyuttal jól felfogott érdeke is.

Attól nem kell senkinek tartania, hogy a népszámlálásból bárkire bármi legesekélyebb hátrány származhatnék. Erre nézve a törvény szigorú rendelkezései kejlő biztositékot nyújtanak. Az 1897. évi XXXV. t.-cz. 17. §-a világosan kimondja, hogy a statisztikai adatok, így tehát a népszámlálási ada-

tok is, az adók kivetésénél alapul nem vehetők. Hogy pedig a népszámlálási adatok őszinte bevallásából az adatszolgáltatóknak más módon se lehessen semmiféle, sem erkölcsi, sem anyagi hátrányuk, a törvény 15. §-a 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtja azokat a hatósági közegeket, számláló biztosokat és a népszámlálásnál működő bármely más egyént, nemkülönben a statisztikai hivatalnak is azon alkalmazottjait, a kik valamely egyévre vonatkozó népszámlálási adatot bárkinek is kiszolgáltatnának.

#### II. Miből áll és mi módon hajtatik végre a népszámlálás?

A népszámlálás a tulajdonképeni népszámlálás kivételével a lakásul szolgáló épületeknek és az ezekben levő lakásoknak összeírásából, továbbá a 24 éven felüli férfinepességnek a választói jogosultság kiterjesztése szempontjából figyelmet érdemlő némely viszonyainak számbavételéből áll.

A népszámlálás akképen történik, hogy a népszámlálás időpontjában jelenlevő minden egyénről külön számlálólap, továbbá minden lakóházról, illetve az egy-egy házzal vagy udvarhoz tartozó épületekről együttesen egy-egy házigyűjtőív állítatik ki.

A számlálólapokat és házigyűjtőíveket vagy az egyes családfők, illetve háztulajdonosok, vagy azok helyettese (a családnak bármely, az adatok kitöltésére képes tagja), vagy a számlálóbiztos tölti ki, a ki e végből minden egyes házban és lakásban megjelenik.

A közügy érdekében kívánatos, hogy azok, akik a népszámlálási kérdőpontokat maguk képesek kitölteni e fontos állampolgári kötelességet lehetőleg személyesen teljesítsék.

Kívánatos továbbá, hogy az összeírás ideje alatt, vagyis január 1-je és 10-ike között, addig a míg a számlálóbiztos az illető lakásban a lakókat össze nem irta, vagy a kitöltött lapokat be nem gyűjtötte, mindig tartózkodjék otthon olyan egyén, a ki úgy magáról, mint a háztartáshoz tartozó többi egyénekről a számlálóbiztosnak a pontos adatokat be tudja vallani.

#### III. Kiről kell számlálólapot kiállítani?

Számlálólap minden oly egyénről töltendő ki, aki az 1910. évi december hó 31-ike és 1911. évi január hó 1-je közti éjjeli időpontjában a lakásban lakott, vagy (mint vendég, átutazó stb.) ideiglenesen ott tartózkodott (szállva volt). Azokról a csecsemőkről, akik az 1911. évi január hó 1-én vagy azután születnek, habár a számlálóbiztos már a lakásban találja őket, nem kell számlálólapot kiállítani, ellenben azokról az egyénekről, akik 1910. évi december hó 31-iki éjjeli után halnak meg, noha akkor, a midőn a számlálóbiztos a lakásban megjelenik, már talán el is vannak temetve, a számlálólap kiállítandó. Ugyanigy kiállítandó a számlálólap azon egyénekről is, akik december hó 31-ről január hó 1-jére forduló éjjelt a lakásban töltik (pl. az egész héten át szomszédos városokban, községekben dolgozó és családjuktól távollevő, de szombatokint hazatérő munkások, továbbá szabadságon otthon levő katonák, tanulók stb.) habár január 1-én vagy azután a lakásból eltávoznak is, ellenben mellőzendő a számlálólap kiállítása azokról, a kik csak az 1910. dec. 31-én éjjel után jöttek a lakásba, kivéve, ha ezen egyénekről korábbi tartózkodási helyükön számlálólapok nem állítottak ki. Így pedig dec. 31-én az uton levőkről utazásuk közben a számlálólap nem lévén kiállítható, ezek ott számlálандók meg, a hová megérkeznek, ugyanigy a dec. 31-én vagy január elsején helyet változtató gazdasági és egyéb cselédek is rendszerint ott veendő számba, a hová költöznek, vagyis az új gazdánál. Mindazon egyének, a kik a különös körülményeknél fogva 1910. évi

december hó 31-iki tartózkodásuk helyén megszámlálhatók nem voltak, amennyiben az új tartózkodási helyen meg nem számláltatnának, valamint azok az egyének is, a kik noha tartózkodási helyüket nem változtatták, tévedésből, mulasztásból, vagy bármi okból a számlálásból kimaradtak s erről tudomással bírnak, legkésőbb 1911. évi január hó 10-ig a községi előjárásnál számlálólapjuk kitöltése végett jelentkezni kötelesek.

#### IV. Hogyan kell a számlálólapot kitölteni?

A számlálólapok kitöltésére nézve, a mennyiben egyes kérdőpontok magyarázatra szorulnak, a számlálólapok kitöltésére vonatkozó utasítás irányadó. Azok a családfők (vagy helyetteseik) tehát, a kik a számlálólapokat személyesen töltik ki, ez utasítás megfelelő pontjait vegyék figyelembe, esetleg hagyják üresen azokat a kérdőpontokat, a melyekre nézve nincsenek egészen tisztában s a melyeket azután a számlálóbiztosnak a feladata lesz, a családfő (vagy helyettese) szóbeli bevallása alapján kitölteni. Ily esetekben azonban külön is figyelmeztessék a számlálóbiztos azokra a kérdésekre, melyeket nem tudnak kitölteni.

Minden kérdőpontra a lehető legnagyobb pontossággal kell megfelelni. A születés éve, hónapja és napja vonatkozó kérdés a népszámlálásnak egyik legfontosabb kérdőpontja lévén, nagyon kívánatos, hogy mindenki lehetőleg hiteles adatokat tudjon a számlálóbiztosnak felmutatni, a ki tehát a születés időpontját igazoló okmányok (keresztelő levél, házassági anyakönyvi kivonat, cselédkönyv, munkakönyv) vagy más megbízható feljegyzések (pl. imakönyvbe bibliába, történet feljegyzések) birókában van, már előre keresse elő azokat, aki pedig ilyenekkel nem rendelkezik, forduljon idejekorán az illetékes lelkész urhoz, aki az egyházi főhatóság rendelete értelmében anyakönyvből díjtalanul ki fogja jegyezni a születés időpontjára vonatkozó adatokat. Ha pedig netalán 15 évesnél fiatalabb koru gyermek születésének ideje volna kétséges erre nézve az állami anyakönyvi hivatal ad pontos felvilágosítást.

#### V. Büntető határozatok.

Aki a népszámlálás alkalmával tudva hamis vagy valótlan adatokat jegyez be a számlálólapra vagy a házi-gyűjtőívbe, vagy szóbelileg hamis vagy valótlan adatokat vall be, vagy az adatszolgáltatást megtagadja: kihágást követ el és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetik. (1897. évi XXXV. t.-c. 13. §.) — A kihágás ügyében a kir. járásbírók járnak el. (1897. évi XXXV. t.-c. 16 §-a)

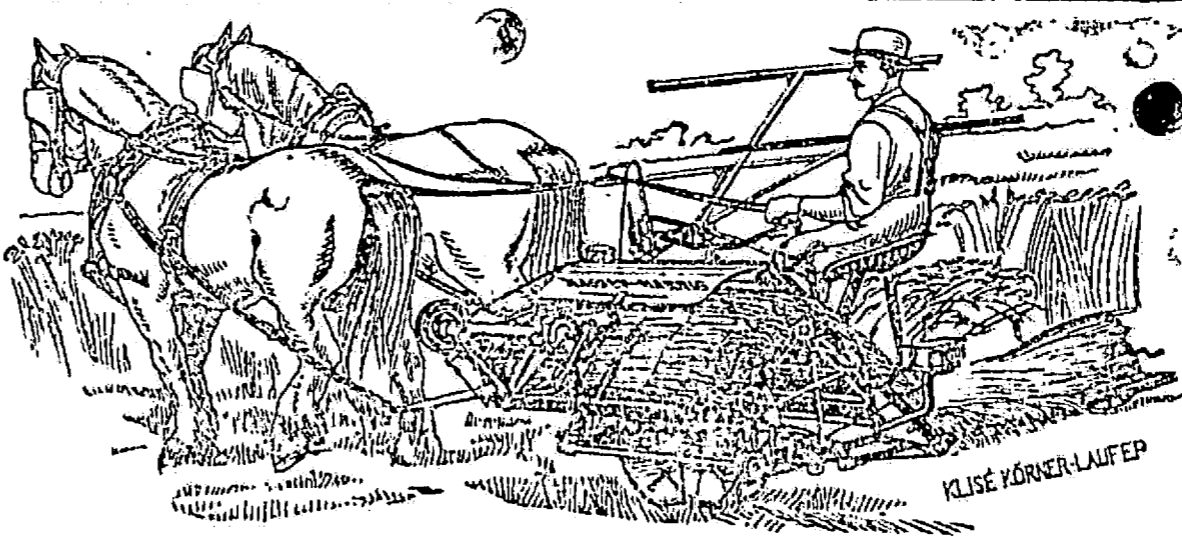
Ily kihágást követ el tehát az, aki magát, vagy valamely hozzátartozóját a népszámlálás alól kivonja, vagy a számlálóbiztos bármilyen módon s akárcsak megtréfálási célból is félrevezetni igyekszik; aki a rovatok kitöltését vagy a kívánt felvilágosítást megtagadja; aki a községi előjárásnál (városi hatóság) által népszámlálási ügyben megidézett, az idézésnek meg nem felel s mulasztását elfogadható módon igazolni nem tudja; az a gazdasági vagy egyéb cseléd vagy más egyén, akinek biztos tudomása van arról, hogy meg nem számoltatott és a számlálás foganatosítása végett a községi előjárásnál (városi hatóságnál) 1911. évi január hó 10-ig jelentkezni elmulasztja az a szállódás vagy szállóvendég, aki reá vonatkozó különös kötelezettséget nem teljesít stb.

Aki pedig a népszámlálás foganatosítását hamis hírek terjesztésével megnehezíti, vagy ez által a felvételnek az előszabott időben való végrehajtását megakadályozza az ebből származó károkat, úgy mint az esetleg szükségessé vált újabb felvételi és intézkedések költségeit viselni tartozik. 1897. évi XXXV. t.-c. 14 §-a.

A hatóság elleni erőszak büntetést követi el és három évig terjedhető börtönnel büntetendő az, aki a számlálóbiztos vagy népszámlálási felülvizsgálót teendőinek végrehajtásában erőszak vagy fenyegetés által akadályozza, vagy valamely intézkedésre kényszeríti vagy pedig hivatalos eljárása alatt tetteleg bántalmazza. 1910. VIII. t.-c. 5. § és 1878. V. t.-c. 165. §.)

AMERUS SÁNDOR, alispán.

# MASSEY-HARRIS C<sup>o</sup>. R.-T.



Fűkaszálo aratógép és földművelő eszközök

gyára.

Toronto, Északamerika.

A világ legjobb gyártmányai.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küld a

**Massey-Harris C<sup>o</sup>. R.-T.**

Budapest, V., Alkotmány-u. 23. sz.

Egy ügyes

## leány

lapunk nyomdájában fizetéssel felvételik

## berakóleánynak.

# Rendelés szerűen készült mindenfajta

felső kabátok  
téli kabátok  
városi bundák  
gazdasági bundák  
szalon öltönyök  
fiuruhák  
angol sacco öltöny

Elsőrangú szabás és munka jutányos árak

## DEUTSCH F. KÁROLY ES TÁRSA

főfi szabóknál

Budapest, IV., Ferencziek-tere 2. szám.

32-52

### A szép férfi



A nők boldogsága!  
A menyasszonyok  
bűszkesége!  
A szülők öröme!  
A férfiak a szépség  
erőre és egészségre  
mutat, a szellemet és  
életet boldogítja.  
A szépség a férfien-  
nél is egy biztos gaz-  
dagságot jelent, egy  
szabadlevelet képez,  
mely valamenynyel kaput  
kinyitni képes.

#### Szép mint egy Isten!

Ez csak férfiakra szólhat. Mit panaszkodtok  
ti pattanások, durva bőr, kidejt arcz mlatt,  
mikor oly könnyű szépnék lenni s szépnék  
maradni. Zuck<sup>ooh</sup>-szappan s Zuck<sup>ooh</sup>-krém  
tényleg szépséget hoz, mert célja a teljes  
bőrpolás s a teljes bőrpolás a drága egész-  
séget hozza magával.

Daczára napi használat mellett olcsó, sokkal  
olcsóbb mint a drága hasztalan kosmetika.

Zuck <sup>ooh</sup> -szappan kis csomagolásban 1 kor.	Zuck <sup>ooh</sup> -krém közönséges tubusban 1.25 kor.
nagy csomagolásban (ajándék) 2.50 kor.	nagy tubusban 2.50 kor.

Egyedüli gyárosok:  
L. ZUCKER & Co., BERLIN W. 57

Kapható:

Mezőtúron: Göllner Hugó gyógyszer-  
tárában.

# Fest. Tisztít

vegyileg

## ruhát, kelmét, csipkét

bármilyen anyagból elfejtés nélkül  
a legtökéletesebben

### Süveges János

kelmefestő és vegytisztító intézete

B.-SZARVAS Kereszt-utca 168. szám alatt.

Gyász eseteknél a ruhák 24 óra alatt festetnek.  
Vidéki megbízások pontosan azonnal készülnek.

9-10

**Jutányosan eladó**

egy igen jókarban levő 16 lóerejű benzinmotor, (Mayer-féle gyártmány), egy hatos Clayton Schuttleworth-féle eséplőgéppel és egy Clayton Schuttleworth 1-ső számú Monitor-féle herefejtővel s az ezen gépekhez tartozó összes felszereléssel együtt. Ezen gépek iránt érdeklődők értekezhetnek Krsnyák János szarvasi lakossal (I. ker. 146 házszám alatt.)

1-3



**Nagysád  
imádom**

**Önt!**

Jó meghallgatom és elhiszem ha vesz azokból az illatszerekből melyek LITAUSZKY PÁL fodrász üzletének kirakatában láthatók.

**Czipész üzlet**

Fiók Gyoma SZARVAS. Kondoros. Fiók

Hibás lábaknak a legipszelését elváltalom. Utána helyes czipők műizléssel készíttetnek el.

**Elsőrendű czipészüzlet** (az Árpád bazár-helyiségben), a hol a legjobb anyagból műizléssel készített modern szabásu czipők kaphatók.

Megrendelések a láb természetes felvétele után (új eljárás) különös gonddal és izléssel készíttetnek el.

Magyar, angol és francia szakismerettel dolgozom, miután a Nagy Mélt. Magyar Kir. Kereskedelmi kormány támogatása révén tanulmányoztam a czipészeti technológiáját, miből jeles eredménnyel vizsgáztam.

**Tiszta, finom és modern munka az irányelvem.**

Kérem a nagyrabecsült közönség kitüntető pártfogását

**SZÜCS JÓZSEF**

czipész mester.

A legjobb gummisarkok, krémek, selyemfüzők minden színben, cipő sámfák nagy választékban kaphatók.

Ludtalpbatét faragását eszközlöm, ugyszintén rendes talpbatétek, parafagyökér és remezből kaphatók.

Alapított 1880-ban.

Telefon szám: 16.

**S Á M U E L A D O L F**

könyvnyomdája, könyvkötészete, könyv-, papir- és írószerekkereskedése

**S Z A R V A S O N**, Beliczey-ut 9. szám.

Könyvnyomdában mindennemű könyvnyomdai munkák, u. m.: bál meg-hívók, eljegyzési és esküvői értesítések, névjegyek, üzleti kártyák, levélpapír és borítékok, számlák, falragaszok, körlevelek és gyászjelentések pontosan és jutányos árak mellett készíttetnek.

Könyvkötészetemben mindenféle könyvkötészeti munkák egyszerű és diszes kivitelben a legjutányosabb árak mellett gyorsan és pontosan készíttetnek. Iskola-könyvek a legrövidebb idő alatt köttetnek be. Olcsó és tartós munka! Pontos kiszolgálás!

Könyvkereskedésemben kaphatók az összes helybeli iskolákban használandó tankönyvek, író- és rajszerek. Énekes- és imakönyvek nagy választékban. Mindennemű papir és írószerek nagy raktára. — Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

**„Szarvas és Vidéke” kiadóhivatala.**